

NA PODRUČJU OPĆINE CEROVlje OBNAVLJAJU SE SREDNJOVJEKOVNI KAŠTELI

Vidikovac na kuli Posrt, a kreće i obnova kaštela u Pazu

Obnova kaštela u Pazu

Emil Daus i Josip Višnjic ispred obnovljene utvrde Posrt

NAPISAO I SNIMIO
 Andelo DAGOSTIN

PAZ/POSRT - U Općini Cerovlje nastavlja se obnova napuštene srednjovjekovne utvrde Posrt (Posert) koja se nalazi 600-injak metara zračne linije udaljena od poznatijeg ladanjskog dvorca Belaj, a sve je spremno da započne i obnova kaštela Paz udaljenog dva kilometra od Posrta.

Utvrdna Posert je spašena od potpunog uništavanja koje bi joj neminovno bilo uslijedilo. U pet godina sanirani su ostaci 5-etažne kule visoke 17 metara, provedeni konzervatorsko-restauratorski radovi te sustavna arheološka istraživanja. Lani je obnovljen istočni zid 13 metara visokog palasa (koji ima tri etaže i jednu ophodnu plohu povezanu s kulom), a obavljena su arheološka istraživanja unutrašnjosti kule i dijela palasa, kaže arheolog konzervator Josip Višnjic iz Hrvatskog restauratorskog zavoda koji od 2007. godine predvodi obnovu srednjovjekovne rezidencijalne arhitekture ovoga područja.

Trgovačka aktivnost

Lani su također pronađene veće količine keramičkog materijala koje potvrđuju da je utvrda bila nastanjena tijekom 15. i 16. stoljeća odnosno da je izgrađena krajem 14., a uništena početkom 17. stoljeća. Uglavnom se radi o ulomcima grubih keramičkih posuda srednjoeuropskog kulturnog kruga i luksuznijoj keramici iz sjeverne Italije koja potvrđuje trgovačku aktivnost ondašnjeg društva na tim relacijama.

Kuriozitet je da su među arheološkim nalazima pronađene ljušture školjke ostrige kojima se posada utvrde hranila dopremivši ih najvjerojatnije iz priobalnih mjesta istočne Istre

Pronađeno je također dosta alata: svrdla, pilice, dljeta, kosići, srpovi, lokoti i ključevi, zatim, ostaci pećnjaka (kalijeva peć), dok oružje, što je zanimljivo, nije pronađeno. Ponajviše nalaza bilo je u opkopu oko utvrde Posrt, a ta sad već poprilično velika količina nalaza planira se iskoristiti u svrhu promocije ovog novog arheološkog mjesta. Kao kuriozitet kažimo da su se među arheološkim nalazima pronašle ljušture školjke ostrige (kamenice) kojima se posada utvrde hranila dopremivši ih najvjerojatnije iz priobalnih mjesta istočne Istre (Plomin, Brseč, Mošćenice...) udaljenih 15 kilometara zračne linije. Za lanjske radove Ministarstvo kulture je odvojilo 200 tisuća kuna, a Istarska županija je pripomo-

gla s 50 tisuća kuna. Nositelj radova bio je žminjski Kapitel.

U planu nam je da u iduće tri godine završimo istražne arheološke radove te sanaciju palasa u Posertu do te mjere da ga možemo bez ikakvih opasnosti prezentirati javnosti. U kuli bi se obnovile povijesne etaže odnosno galerije sa stubama kojima bi se posjetitelji mogli popeti na vidikovac koji bi se uredio na vrhu kule. Na poučnim pločama bila bi pojašnjena povijest utvrde, kako je funkcionirao svakodnevni život u njoj, nekadašnji izgled, kaže Višnjic koji je osmislio idejni projekt prezentacije utvrde zajedno s arhitektom Vjekoslavom Gašparevićem, a prije realizacije bit će još potrebne konzultacije s Konzervatorskim odjelom u Puli s kojima HRZ uspješno surađuje.

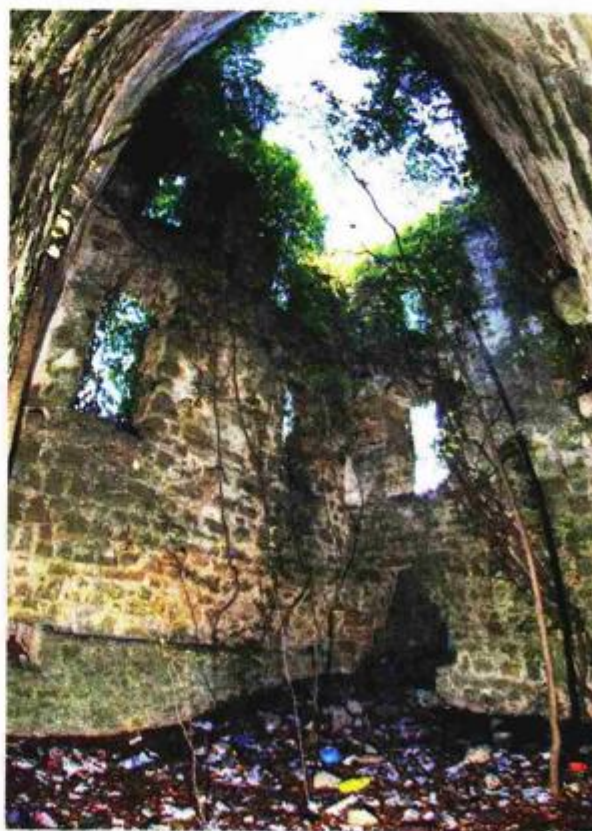
Pomagali i mještani Paza

Cilj Općine Cerovlje i HRZ-a je obnoviti sve povijesne objekte i spomenike kulture kojima je rijetko naseljeno područje istočnog dijela općine iznimno obdareno te povezati pješačkim stazama u zaokruženu cjelinu izletničkog turizma: utvrda Posrt, ladanj-

Veće količine keramičkog materijala potvrđuju da je utvrda bila nastanjena tijekom 15. i 16. stoljeća odnosno da je izgrađena krajem 14., a uništena početkom 17. stoljeća

S Paza se u prošlosti kontrolirao istočni ulaz u Istru

Unutrašnjost kaštela u Pazu prije čišćenja

ski dvorac Belaj, kaštel Paz i tamnošnje crkve Uznesenja BDM te sv. Vida na groblju s gotičkim freskama, crkvice Svih svetih u Gradinju s nedavno restauriranim freskama, srednjovjekovni gradić Gologorica, kula u Gradinju (Tumina) kojoj je potrebna hitna sanacija...

Uz pomoć općine, a ponajviše stanovnika Paza krajem prošle godine organizirali smo čišćenje raslinja sa zapuštenog kaštela u Pazu što je bio preduvjet za izradu arhitektonskog snimka, plana i programa sanacije te troškovnika što je onda temelj za prijavljivanje projekta na fondove i natjecanje, pri čemu se uzdamo u pomoć Istarske županije pri kandidiranju na europske fondove, kaže arheolog Višnjic. Kaštela Paz slične je koncepcije onom u Posertu - sastoji se od palasa i na njega prislomljenju obrambenu kulu. No, tu se nalazi nekoliko pomoćnih gospodarskih zgrada, kao i terase velikih površina.